

A gyulai vár a török hódoltság idején

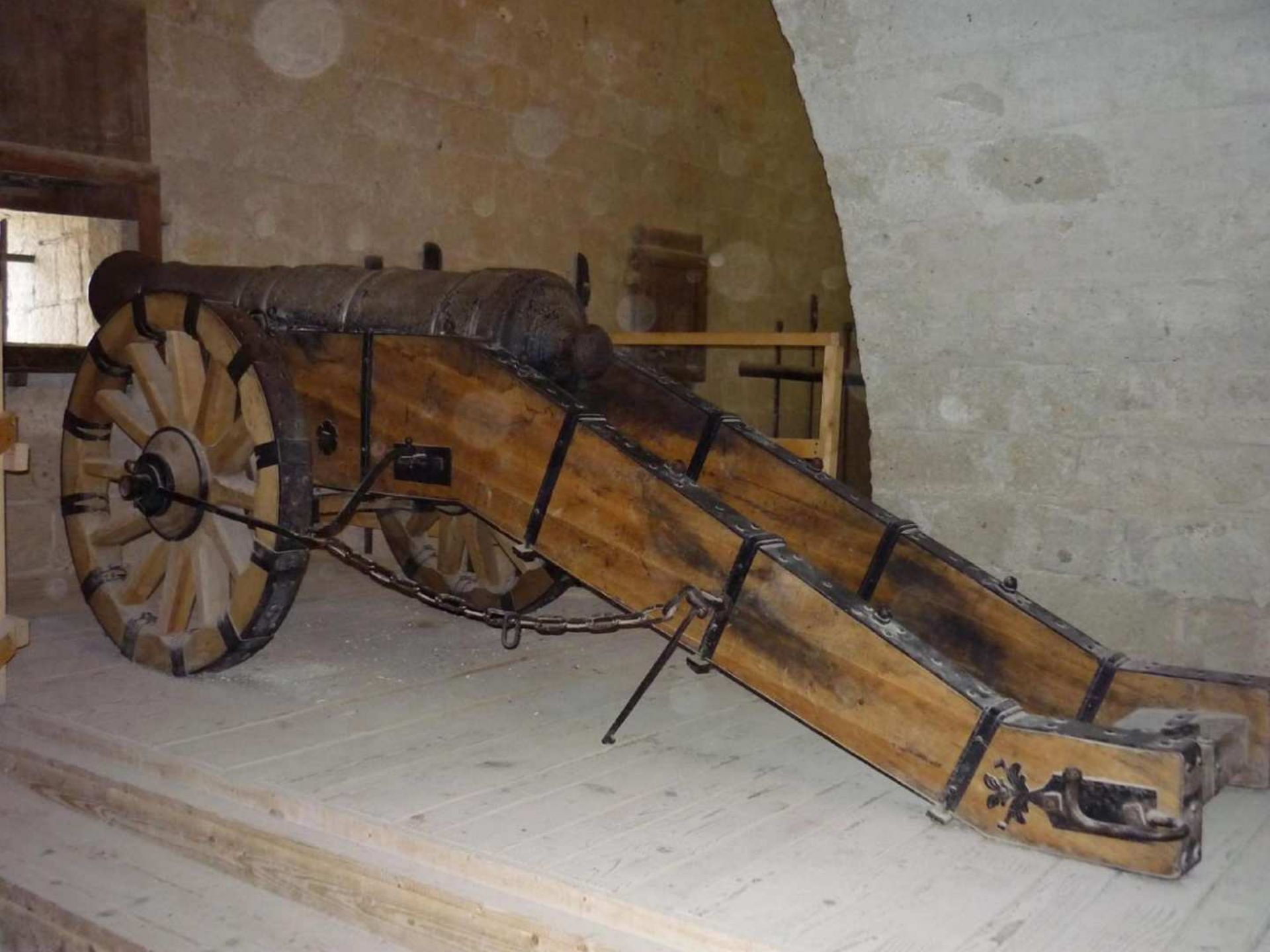

- ☒ Erdélyhez kapcsolt részek, a Partium
- ☒ Habsburg Ferdinánd országrésze
- ☒ Az Oszmán Birodalom területfoglalása
- ☐ Ali és Ahmed hadjárata 1552-ben
- ☐ Török hadjáratok 1566-ban

- ☐ A török hódítás határa 1547-ben
- ☒ A Habsburg Bir. határa 1568-ban
- ☒ A török hódítás határa 1568-ban
- ☐ Török vilajet székhelye

Részlet az *Egri csillagok* forgatásáról és Székely Bertalan *Egri nők* festménye

An aerial photograph of Gyula Castle, a large, multi-tiered stone fortress situated on a river island. The castle features a complex system of walls, bastions, and a central tower. It is surrounded by a wide river, with a bridge crossing to the left. To the left of the castle is a small village with numerous houses and fields. The surrounding landscape is a mix of green fields and dense reeds along the riverbanks.

Gyula várának védelmi rendszere és a mezőváros

Mezőváros

Téglavár és külső palánkja

Belső vár

Huszárvár

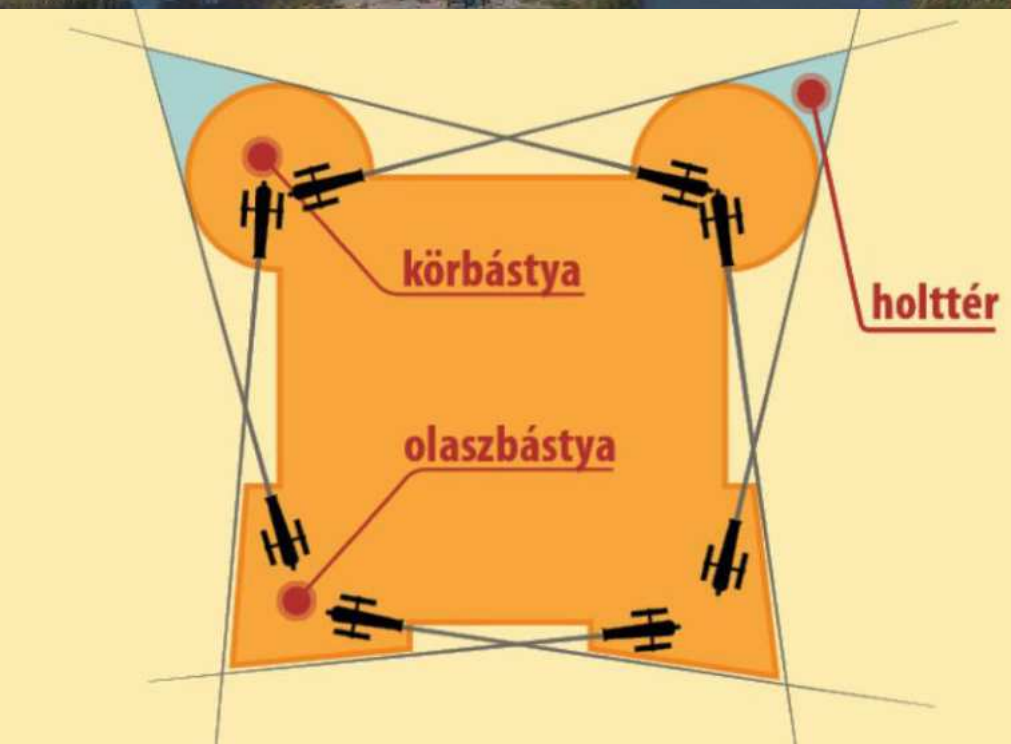
Gyulát a törökök a „vizek városának” is nevezték

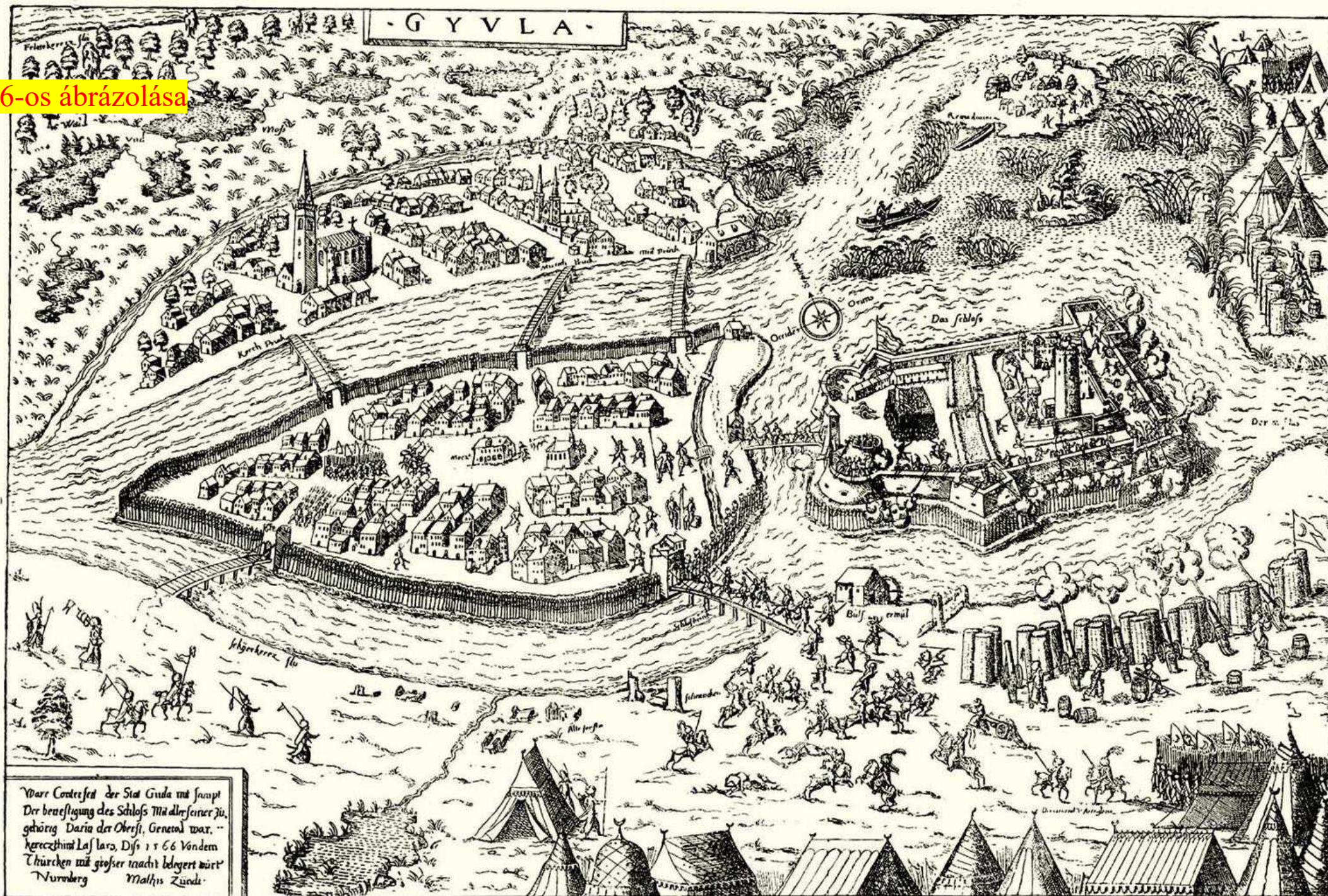
Napjainkban már csak az itt még fehérre meszelt falú
téglavár és a mellette lévő rondella látható

A huszárvár a vár külső védelmi rendszere volt

Gyula 1566-os ábrázolása

Gyula vára és a mezőváros madártávlatból

KERECSENY de K, b.)

„Oly pusztába szállottam, mintha mezőn volnék. Ha tisztán mezőn volnék, és népem volna, inkább bízhatnék hozzá. Ezt oly igen nehéz megépíteni, hogy könnyebb volna akárhol a mezőben új várat csináltatni. Az árkát be kellene tölteni és eléje húzni falat és más árkot ásni, de ezt számtalan munkával lehet csak... Az Úristen látja, hogy hozzákezdeni is rettenetes.”

(Kerecsényi László levele Nádasdy Tamás nádornak, 1561. március 21.)

1566 – az ostrom

- 1566-ban Szulejmán szultán hadereje Szigetvár ellen vonult, míg sógora, Pertev pasa 30 ezer fős sereggel Gyulára támadt.
- mintegy 2100 védő (1500 magyar és szerb + 600 német)
- Miksa király hadereje Győr alatt maradt végig – nincs remény a felmentésre, sem itt, sem Szigetvárnál
- július 2. az ostrom kezdete
- július 25. a huszárvár feladása
- augusztus 3. sikertelen török roham a belső vár ellen
- a törökök elterelik a Fehér-Körös vizét
- a védők körében vérhasjárvány dúl + kifogynak a készletekből, a kutak vízszintje is lecsökken
- augusztus közepén Kerecsényi tárgyalásokat kezdett a törökkel
- fegyverszünetet követően szeptember 2-án feladják a várat
- a kivonuló kb. 500 fős védőkre a törökök rátámadtak, Kerecsényi fogságba esett, majd kivégezték
- Az ostrom 63 napig tartott, az egyik leghosszabb ideig álltak ellen a korszakban!

Zrínyi Miklós: *Szigeti veszedelem* (részlet)

„Harminckétezer török megszállá Gyulát,
Petraf besáncolá az maga táborát,
Negyven ágyuval kezdé törni bástyáját,
És földre rontani szép fejer kűfalát.

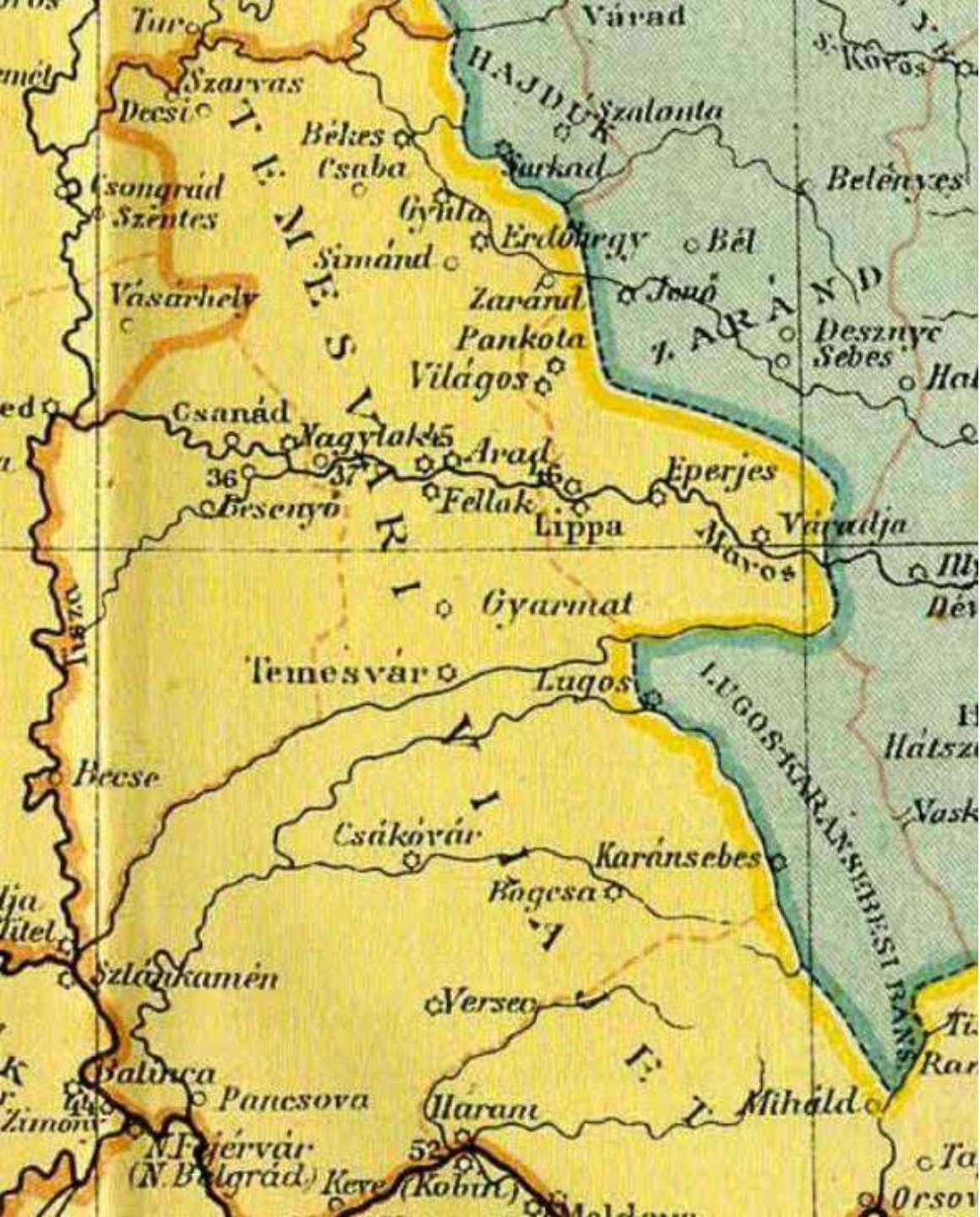
Kerecseni László volt benne kapitán,
De kapitán nevet nagy gyalázatossan
Hordozta, Gyula várát hitre megadván,
Magát is, nemzetünket is meggyaláztván.

De vette érdemét rossz emberségének.
Meglátá igazságát Petraf hitinek:
Vitézivel együtt fogságban vetteték,
Melyből szabadságokat soha nem érék.”

Emléktábla avatás a várvédők tiszteletére
2016-ban

- Gyula a temesvári vilajet része lett, és egyből szandzsákszékhelyé vált.
- A várban mintegy 900 fős török védősereg szolgált.
- A várban felépítették egy Szulejmán szultánról elnevezett dzsámit, mellette egy minarettel.
- Evlia Cselebi török utazó így írt Gyuláról (1664 körül): „[...] két dsámin és Ali bég türbején [mauzóleum] kívül a várban ólomtetejű középület nincs. Van kilenc závieje [kisebb cellákkal rendelkező épület] három medreszeje [középfokú iskola], két kolostora, három elemi iskolája, tizenegy fürdője. Van 200 boltja; a külső városban három temploma.”
- A várat a török elleni felszabadító háború során a császári sereg 1695-ben foglalta vissza.

Az Udvari Haditanács 1700-ban elrendelte a gyulai vár
külső védműveinek a lerombolását.

Harruckern János György által épített kastély a 18. század közepén (Hueber Antonius vízfestménye, 1749)

Az egykori huszárvár falának helyére épült fel a Harruckern-Wenckheim- Andrásy-kastély.

Feladatok a gyulai várnál:

- 1.) Nyomkeresés
- 2.) „Képes krónika” –
kisfilmek készítése
- 3.) Tudáspróba
- 4.) Drámajáték

Nyomkereső feladat